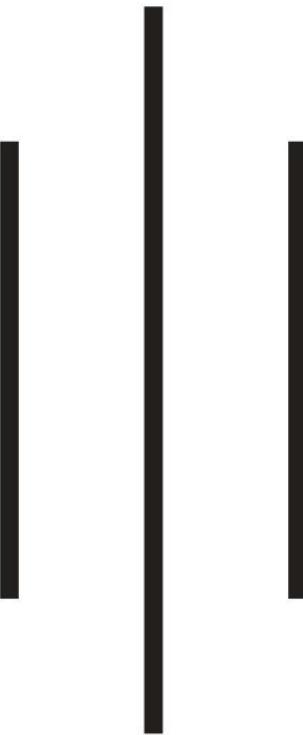

“समृद्ध बेलकोटगढीको आधार, स्वास्थ्य, शिक्षा, कृषि एवं पर्यटन सहितको पूर्वाधार”
बेलकोटगढी नगरपालिकाको नवौं नगर सभाबाट पारित

नीति, कार्यक्रम तथा बजेट (आ.व. २०८०/८१)

बेलकोटगढी नगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय
बेलकोटगढी, नुवाकोट
बागमती प्रदेश

आ.व. २०८०/८१ को नीति, कार्यक्रम तथा बजेट पुस्तिका

संरक्षकः

जगत बहादुर गुरुङ

नगर प्रमुख

सल्लाहकारः

शिव प्रसाद दाहाल

उप-प्रमुख

सम्पादक मण्डलः

पिताम्बर पाण्डे, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत

शिवराम अधिकारी, प्रशासन, योजना तथा अनुगमन अधिकृत

देव कुमारी गिरी, लेखा अधिकृत

राम प्रसाद नेपाल, ईन्जिनियर

सुजन कुमार डोटेल, सूचना प्रविधि अधिकृत

प्रकाशनः

बेलकोटगढी नगरपालिका, नगरकार्यपालिकाको कार्यालय

बाघखोर, नुवाकोट, बागमती प्रदेश, नेपाल

सर्वाधिकारः प्रकाशक

मिति: २०८० असोज

Website: www.belkotgadhimun.gov.np

E-mail: belkotgadhinagarpalika@gmail.com

नगर प्रमुखको मन्तव्य

सम्पूर्ण नगरवासीहरूमा,
हार्दिक नमस्कार तथा अभिवादन ।

यस बेलकोटगढी नगरपालिका आ.व. २०८०/०८१ को नवाँ नगर सभा अधिवेशनद्वारा वार्षिक बजेटबाट आमनगरवासी सामु गरेको प्रतिवद्धता अनुसारका नीति, योजना तथा कार्यक्रम छनौट गरिएको छ । नगरका प्रमुख गैरवकाविकास आयोजना तथा कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकता साथ छनौट सम्पन्न गर्नेगरी, अघि बढाइएको छ, आ.व. २०८०/०८१ मा कार्यान्वयनको लागी नगरवासी बाट माग भई आएका विकास योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकता साथ छनौट गरिएको छ । यो बजेट हाम्रो कार्यकालको दोस्रो विकास बजेट भएको र साविकको बजेट भन्दा अझ बढी महत्वपूर्ण योजना तथा शिर्षकलाई स्थान दिइएको नगरवासी सामु विशेष अपिल गर्दछु । आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को वार्षिक योजना कार्यक्रमको मार्गचित्र नगरसभाबाट स्वीकृत भएको छ । सोहि समयभित्रै सम्पूर्ण योजना तथा कार्यक्रमहरू सम्पन्न गर्ने गरी नगरपालिकाको लक्ष्य र नीति अनुसुप्त, कानुन बमोजिम कार्यान्वयन प्रकृया अगाडि बढाईएको छ । सम्बन्धित समुदाय वा सरोकारवालाहरूबाट संचालन गरिने योजनाहरू गुणस्तरीयता कायम गरी समयमा नै संचालन तथा सम्पन्न गराईने छ । नगरपालिकाको योजना, कार्यक्रम तथा बजेट गुणस्तरीयता र पारदर्शी रूपमा कार्यान्वयनमा सघाउ पुर्याउन समयमा नै आयोजना तथा कार्यक्रम संचालनमा लाग्न समेत सबैमा अनुरोध गर्दछु ।

अन्तमा, यस नगरपालिकाको नवाँ नगरसभाको अधिवेशन सभा सफलता पूर्वक सम्पन्न गर्न आफ्नो व्यस्त समयका बाबजुद पनि हामीलाई अमूल्य समय दिएर प्रमुख अतिथिमा उपस्थित हुनुभएका पूर्व मन्त्री माननीय अर्जुन नरसिंह केसी ज्यू, विशिष्ट अतिथि बिमला सुबेदी ज्यू लगायत नगर उप-प्रमुख ज्यू, कार्यपालिकाका सदस्यज्यूहरू, सम्पूर्ण नगरसभा सदस्यज्यूहरू, विषयगत समितिका पदाधिकारीज्यूहरू, नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू, संचारकर्मी ज्यूहरू, सुरक्षाकर्मीहरू, स्वयम सेवक लगायत नगरवासी आमा-बुबा, दाजुभाइ, दिदी-बहिनीहरू, विभिन्न राजनैतिक दलका प्रतिनिधिहरू प्रति हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दै यो नीति, कार्यक्रम तथा बजेट समयमा नै प्रकाशन गर्न सहयोग पुर्याउने विषयगत शाखाका प्रमुखहरू लगायत सबैमा विशेष धन्यवाद दिई आ.व. २०८०/०८१ को वार्षिक नीति, कार्यक्रम समयमा नै सम्पन्न गरी पूर्ण सफलताका साथै सौहार्द पूर्वक आ-आफ्नो पद/तहबाट महत्वपूर्ण योगदानको लागी जुट्न सबैमा आहवान गर्दछु ।

धन्यवाद ।

१० आषाढ २०८०

जगत बहादुर गुरुङ^१
नगर प्रमुख
बेलकोटगढी नगरपालिका
बाघखोर, नुवाकोट

नगर उप-प्रमुखको भनाई

बेलकोटगढी नगरपालिकाले नवौं नगरसभा मार्फत आ.व. २०८०/०८१ को वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट पारित गरिएको छ। बडा स्तरबाट विभिन्न चरणहरू पार गर्दै हामी नगरसभा सम्म पुगेका छौं। हामी २०७९ वैशाखमा निर्वाचित भएर आएपछि दोस्रो आ.व. २०८०/०८१ को वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तयार गरेका छौं। आर्थिक ऐन मार्फत सम्बृद्ध नगर निर्माणको लागि करका दायराहरूलाई थप व्यवस्थित र चलायमान बनाई नगरपालिकाको आन्तरिक आयमा जोड दिइएको छ।

पूर्वाधारमा निकै कमजोर अवस्थामा रहेको नगरपालिका भएकाले द्रुत विकासको लागि योजना छनोट गर्न संख्यात्मक भन्दा दिगो विकासमा योगदान पुर्याउन राम्रो योजना छनोटमा जोड दिइएको छ। नगरसभाबाट पारित भएका आ.व २०८०/०८१ नीति तथा कार्यक्रम, आर्थिक ऐन, २०८०, विनियोजन ऐन, २०८०, आ.व. २०७९/०८० को संशोधित अनुमान तथा आ.व. २०८०/०८१ को अनुमानित आय, व्यय विवरण, नगरसभाका निर्णयहरू, आ.व. २०७९/०८० को न्यायिक समितिको प्रगती प्रतिवेदन, हाल सम्म निर्माण भएका ऐन, नियम र कार्यविधिहरूका साथै नगरपालिकाको संक्षिप्त जानकारी दिने अभिप्रायले यो पुस्तक प्रकाशन गरिएको छ। नगर सभाले स्विकृत गरेका योजना तथा कार्यक्रमलाई २०८० श्रावण देखि थप व्यवस्थित तवरले कार्यान्वयनमा लगिने छ।

अन्तमा, बेलकोटगढी नगरपालिकाको यस नवौं नगरसभा सफलता पुर्वक सम्पन्न गर्न आफ्नो व्यस्थाका बावजुद पनि हामीलाई अमुल्य समय दिएर प्रमुख अतिथिमा उपस्थित हुनु भएका आदरणीय व्यक्तित्व पुर्व मन्त्री माननीय अर्जुन नरसिङ्ग के.सी.ज्यू, विशिष्ट अतिथि माननिय विमला सुबेदीज्यू लगायत नगर सभालाई मर्यादित र व्यवस्थित रूपमा सम्पन्न गर्न सहयोग गर्नुहुने आदरणीय नगर प्रमुखज्यू, बडा अध्यक्षज्यूहरू, कार्यपालिका सदस्यज्यूहरू, नगर सभा सदस्यज्यूहरू, राजनैतिक दलका आदरणीय अग्रजहरू अन्य नगरवासी दाजुभाई दिदीबहिनीहरू साथै राष्ट्रसेवक कर्मचारी वर्ग प्रति हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दै “शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि लागायतका पूर्वाधारमा अभिवृद्धि “बेलकोटगढिको सम्बृद्धि”को साभा सप्ना पुरा गर्न सबैको सकारात्मक साथ सहयोगको अपेक्षा राखेको छु।

धन्यवाद ।

१० आषाढ २०८०

शिव प्रसाद दाहाल

नगर उप-प्रमुख

बेलकोटगढी नगरपालिका

बाघखोर, नुवाकोट

विषय सूची

क्र.सं.	शीर्षक	पेज नं.
१.	आ.व. २०८०/०८१ को नीति तथा कार्यक्रम	१
२.	बेलकोटगढी नगरपालिकाको विनियोजन ऐन, २०८०	१३
३.	बेलकोटगढी नगरपालिकाको आर्थिक ऐन, २०८०/०८१	१७
४.	बेलकोटगढी नगरपालिकाको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम २०८०/०८१	३६
५.	आ.व. २०७९/०८० को संशोधित अनुमान	४२
६.	आ.व. २०८०/०८१ को नगरकार्यपालिका तथा वडागत आयोजना तथाकार्यक्रमहरू	४५
७.	प्रधानाधार विकास कार्यक्रम	५७
८.	आ.व. २०८०/०८१ का लागि संघबाट विनियोजन भएका सशर्त अनुदानका कार्यक्रमहरू	८०
९.	आ.व. २०८०/०८१ का लागि प्रदेश सरकारबाट विनियोजन भएका सशर्त अनुदानका कार्यक्रमहरू	९४
१०.	बेलकोटगढी नगरपालिका न्यायिक समितिको आ.व. २०७९/०८० को प्रगति प्रतिवेदन	९८
११.	प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमको आ.व. २०८०/०८१ को विनियोजित बजेट	१०३
१२.	सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम	१०८
१३.	नगरसभा तथा नगरबोर्डबाट हालसम्म स्वीकृत ऐन, नियमावली, निर्देशिका तथा कार्यविधिहरूको सूची	११५
१४.	नवाँ नगरसभाका निर्णयहरू	१२१
१५.	जन प्रतिनिधिहरूको नामावली तथा सम्पर्क नम्बर	१२५
१६.	कर्मचारीहरूको नामावली तथा सम्पर्क नम्बर	१३०

आ.व. २०८०/०८१ को
नीति तथा कार्यक्रम

(१० आषाढ २०८०)

“शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि र पर्यटन लगायतका पूर्वाधारमा अभिवृद्धि : बेलकोटगढीको समृद्धि”

आ.व. २०८०/०८१ को नीति तथा कार्यक्रम (१० आषाढ २०८०)

बेलकोटगढी नगरपालिकाको नवाँ नगरसभामा प्रमुख अतिथिको रूपमा आमन्त्रीत पूर्व मन्त्री एवं प्रतिनिधि सभा सदस्य माननीय अर्जुन नरसिंह केसी ज्यू,

विशिष्ट अतिथि प्रतिनिधि सभा सदस्य माननीय विमला सुवेदी ज्यू,

बेलकोटगढी नगरपालिकाको उप-प्रमुख ज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू, नगर कार्यपालिकाका सदस्य ज्यूहरु, विषयगत शाखा प्रमुखज्यूहरु, नगर सभाका सदस्य ज्यूहरु, राजनीतिक दलका प्रमुख तथा प्रतिनिधि ज्यूहरु, नगरपालिकाका सम्पूर्ण कर्मचारी एवं सुरक्षाकर्मी मित्रहरु संचारकर्मी मित्रहरु एवं उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरु ।

१ सहकारीता, सहअस्तित्व र समन्वयको सिद्धान्तमा आधारित संघीयताको माध्यमबाट जनमुखि शासन संचालन गरी आमनागरिकलाई सुशासन, विकास र सेवा प्रवाहको सुनिश्चितता गरी आर्थिक सम्वृद्धि हासिल गर्ने नेपालको संविधानको ध्येय बमोजिम स्थानीय तहको दोस्रो निर्वाचनबाट निर्वाचित भई राष्ट्रिय आकाङ्क्षाको पथमा शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि लगायतका पूर्वाधारमा अभिवृद्धिः बेलकोटगढीको सम्वृद्धि भन्ने मुल नाराका साथ बेलकोटगढी नगरपालिकाको आ.व २०८०/०८१ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा गौरवान्वित महशुस गरेको छु । यस महत्वपूर्ण घडिमा नेपालको राष्ट्रियता, अखण्डता, स्वाधीनता र लोकतन्त्र प्राप्तिको अभियानमा नेतृत्व प्रदान गर्ने हाम्रा वीर पुर्खा, अमर शहिद तथा अग्रजहरुप्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दै आर्थिक सामाजिक रूपान्तरणमा वहाँहरुले पुर्याउनुभएको योगदानको स्मरण गर्न चाहन्छु ।

२ नेपालको संविधान जारी भए पश्चात भएको स्थानीय तहको दोस्रो निर्वाचनबाट निर्वाचित भएको पनि एक वर्ष पूरा भइसकेको छ । यस अवधिमा नयाँ जन प्रतिनिधिहरुको कार्य अनुभवको अभाव, दक्ष कर्मचारीको अपर्याप्तता, जटिल भौगोलिक बनावटको बावजुद पनि विकास र सेवा प्रवाहलाई तिव्रता दिई आम नगरवासीहरुको आकाङ्क्षा पूरा गर्न भरमगदुर प्रयास गरिएको जानकारी गराउँछु ।

आदरणीय सदस्य ज्यूहरु,

३ नगरभित्र आवधिक तथा मध्यमकालिन योजनाहरुको पहिचान, प्राथमिकिकरण, छनौट, र मूल्याङ्कन जस्ता क्रियाकलापहरुलाई तथ्यपरक एवं मापदण्डमा आधारित बनाउँदै हालसम्म भएका कार्यहरुको समीक्षा गरी आगामी दिनमा थप मजबुद र सुदृढ ढङ्गले संचालन गर्दै लगिनेछ ।

- ४ संघीय सरकारको पोषण खाद्य कार्यक्रमलाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने गर्भवती महिलाहरूको पहिचान गरी आवश्यक स्वास्थ्य परिक्षण गर्ने र पोषणयुक्त खाद्य सामग्री वितरण गर्ने अण्डा – झण्डा कार्यक्रम वर्ष भरी नै लागु गरिनेछ ।
- ५ भौगोलिक जटिलताका बाबजुद स्वास्थ्य संस्था सम्म आम नगरवासीहरूको सहज पहुँच सुनिश्चित गर्नको लागि एम्बुलेन्स खरिद कार्य अन्तिम अवस्थामा पुगेको र आगामी आ व बाट नै नगरवासीहरूले सरल, सहज र सुलभ एम्बुलेन्स सेवा प्राप्त गर्ने जानकारी गराउन चाहन्छु ।
- ६ बेलकोटगढी नगरपालिकाको वडा नं ८ र वडा नं १२ को स्वास्थ्य संस्थाहरूको स्तरोन्नती गरी यसै आर्थिक वर्षबाट वर्थिङ सेवा संचालन हुने जानकारी गराउँछु ।
- ७ नगरपालिकाभित्र संचालित कञ्चि सडकहरूलाई ग्रावेलिङ तथा पक्की नालि निर्माण गरी वर्षातको समयमा पनि नियमित संचालन गर्न सकिने बनाउँदै लगिएको छ । ग्रावेलिङ भएका सडकहरूलाई कालोपत्रे गर्दै लगिने छ ।
- ८ जनताको आधारभूत आवश्यकता भित्र पर्ने स्वच्छ खानेपानी आपूर्ति नगरपालिकाको प्रमुख दायित्व भएकोले एक घर एक धारा अभियान संचालन गरिएको छ । उक्त अभियानमा छुटेका सम्पूर्ण नगरवासीहरूमा यसै आर्थिक वर्षमा खानेपानीको पहुँच उपलब्ध गराइनेछ ।
- ९ बेलकोटगढी नगरपालिका अन्तर्गतका वडा कार्यालयहरू, स्वास्थ्य संस्थाहरू, विद्यालयहरू एवं बजार क्षेत्रमा फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि डृष्टिविन वितरण गरिएको छ ।
- १० चालु आर्थिक वर्षबाटै सबै वडाहरूमा अनलाईनमा आधारित राजश्व सूचना प्रणाली सञ्चालन भईरहेको र आगामी आ व मा अझ परिमार्जित गरी समयानुकूल प्रवधिमैत्री बनाउँदै लगिनेछ ।
- ११ आधुनिक भवनबाट जनसेवामा समर्पित हुने नगरपालिकाको चाहना अनुसार चालु आ व २०७९/०८० मा ठेक्का सम्बन्धी वोलपत्रका कार्यहरू सम्पन्न भई आगामी आ व २०८०/०८१ बाट आधुनिक सुविधा सम्पन्न प्रशासकीय भवन निर्माण कार्य शुरु हुने व्यहोरा यहाँहरू समक्ष राख्न चाहन्छु ।

आदरणीय सदस्य ज्यूहरू,

- १२ संविधानमा उल्लेखित राज्यका निर्देशक सिद्धान्त तथा नीतिहरू, संघीय एवं प्रादेशिक नीति, दिगो विकास लक्ष्य, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४, स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, विषयगत समितिहरूको राय, आम नगरवासीहरूको सुझावलाई आधार मानी नगरवासीको सर्वोत्तम हीत प्रवर्धन गर्ने, प्रशासनलाई विकासमैत्री बनाउने, सेवा प्रावह र सुशासन प्रवर्धन गर्ने र फजुल खर्च कटौती गर्ने जस्ता मान्यताबाट निर्देशित भई प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको व्यहोरा यस गरीमामय सभालाई जानकारी गराउन चाहन्छु ।

आदरणीय सदस्य ज्यूहरु,
अब म विषयगत क्षेत्र अनुसारको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्नेछु ।
शिक्षा सम्बन्धी नीतिहरू

विद्यार्थी संख्या र भूगोलको आधारमा गरिएको विद्यालय समायोजन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । आवश्यकताको आधारमा विध्यालय समायोजन तथा कक्षा थप कार्यक्रमलाई अघि बढाइनेछ । यसले साधन स्रोतको छरपस्ट वितरणलाई न्यूनिकरण गरी विद्यालय शिक्षाको गुणात्मक सुधारमा सहयोग पुर्याउने मैले विश्वास लिएको छु ।

- १३ विद्यालयमा शिक्षक दरवन्दी मिलान तथा सरुवा प्रणालीलाई थप व्यवस्थित गरी जहाँ विद्यार्थी त्यहाँ शिक्षक नीति लागू गरिनेछ ।
- १४ विद्यालयमा सुशासन, पारदर्शिता र जवाफदेहिता अभिवृद्धिका लागि विद्यालयमा सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई र अन्तिम लेखापरिक्षणलाई वास्तविकतामा आधारित बनाईनेछ ।
- १५ प्रधानाध्यापकसँग कार्यसम्पादन करार कार्यको थालनी गरी गुणस्तरमा सुधार गरिनेछ ।
- १६ विद्यालय दिवा खाजा कार्यक्रमलाई व्यवस्थित बनाई स्थानीय उत्पादनको उपभोगमा जोड दिइनेछ ।
- १७ शैक्षिक सुधारका लागि बहु पाठ्यपुस्तक, अंग्रेजी माध्यमबाट शिक्षण गर्नका लागि विद्यालयलाई प्रोत्साहीत गरिने छ । शिक्षकहरूलाई कार्यसम्पादनको आधारमा पुरस्कृत र दण्डित गरिनेछ ।
- १८ व्यावहारीक, जीवन उपयोगी शिक्षा प्राप्त गर्न पाउने वालवालिकाको नैसर्गिक अधिकारलाई सुनिश्चित गर्न विद्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधार विकासमा जोड दिईने छ ।
- १९ स्थानीय सीप, कला-संस्कृति, भौगोलिक एवं ऐतिहासिक महत्व समेत समेटी स्थानीय पाठ्यक्रय/पाठ्यपुस्तक निर्माण गरी यसै शैक्षिक सत्र देखि सबै विद्यालयहरूमा लागू गरिने छ ।
- २० सरकारी श्रोतबाट तलव, सुविधा लिने जनप्रतिनिधि, शिक्षक र कर्मचारीले आ-आफ्ना वालवालिकालाई अनिवार्य सामुदायिक विद्यालयमा पढाउने वातावरण सिर्जना गरिनेछ । नगरपालिकाको नीति अटेर गर्नेलाई जरिवाना तथा नगरपालिकाको सेवा सुविधाबाट वञ्चित गरिनेछ भने नीति पालना गर्नेलाई थप सुविधा उपलब्ध गराईनेछ ।
- २१ विद्यालय शिक्षालाई प्रविधिमैत्रि बनाउन आई.सि.टि. पूर्वाधारको स्थापना तथा शिक्षकहरूको क्षमता विकास तालिम संचालन गरिनेछ ।
- २२ वालविकास कक्षालाई थप व्यवस्थित गरी आवश्यकता र औचित्यताको आधारमा दरवन्दी मिलान गरिने छ ।
- २३ युवाहरूलाई खेलकुदमा आकर्षित गर्नका लागि आवश्यक पूर्वाधारको निर्माण तथा खेलकुद प्रतियोगिता संचालन /प्रोत्साहन गरिनेछ । खेलकुद विकास समिति गठन गरी विद्यालयहरूमा खेलकुद प्रशिक्षकको व्यवस्था गर्दै लगिनेछ ।
- २४ छात्राहरूको स्वास्थ्य सरसफाईलाई ध्यानमा राखि कक्षा ६-१२ मा अध्ययनरत छात्राहरूलाई स्यानिटरी प्याडको व्यवस्था मिलाइने छ ।
- २५ विद्यार्थीहरूको मानसिक स्वास्थ्य तन्दुरुस्त राख्न, आत्महत्या तथा आत्महत्या प्रयासलाई निरुत्साहन गर्न विद्यालयमा मनोसामाजिक परामर्श सेवा संचालन गरिनेछ ।

२६ न्यूनतम पारिश्रमिक पनि नपाउने वालविकास केन्द्रका शिक्षक, विद्यालय कर्मचारी तथा विद्यालय सहयोगीको लागि यस अघि थपिएको मासिक पारिश्रमिकलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

स्वास्थ्य सम्बन्धी नीतिहरू

२७ आधारभूत स्वास्थ्य सेवा सुनिश्चित गर्दै स्वास्थ्यमा हरेक नागरिको सहज र सर्वसुलभ पहुँचको अवधारणा अनुरूप प्रवर्धनात्मक, प्रतिकारात्मक र उपचारात्मक सेवालाई एकिकृत रूपमा विकास र विस्तार गरिनेछ ।

२८ स्वास्थ्य संस्थालाई स्तरोन्नती गरी गुणस्तरीय सेवा प्रदान गरिनेछ र एम्बुलेन्स सेवा संचालन गरी स्वास्थ्यमा सम्पूर्ण नगरवासीहरूको पहुँच स्थापित गरिनेछ ।

२९ नगरवासीहरूको स्वास्थ्य संवेदनशिलतालाई मध्यनजर गर्दै स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमलाई व्यापक वनाईनेछ । यसको लागि शहिद परिवार/दन्द पिडित/वेपत्ता व्यक्ति/परिवारलाई निःशुल्क र अन्य नगरवासीहरूलाई १५ प्रतिशत सम्म सहायता उपलब्ध गराईनेछ ।

३० नेपाल रेडक्रस सोसाइटी नुवाकोटसँग सम्झौता गरी बेलकोटगढी नगरपालिकाको प्रत्येक नागरिकले सरल, सहज र निःशुल्क रूपमा रगत प्राप्त गर्न सक्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

३१ घरमा हुने सुत्केरी दरलाई शुन्यमा ल्याउन साथै मातृ तथा बाल मृत्युदर घटाउन दक्ष स्वास्थ्यकर्मीबाट गर्भवती तथा प्रसुती सेवा विस्तार गरिनेछ । नसर्ने रोगको चेतनामुलक कार्यक्रम अघि बढाइनेछ ।

३२ सबै स्वास्थ्य चौकीहरूबाट ल्याब तथा प्रसुति सेवा विस्तार गरी जेष्ठ नगारिक, द्वन्द्व पीडित, शहिद परिवार, दीर्घरोगीहरूलाई निःशुल्क स्वास्थ्य सेवाको विस्तार गरिनेछ ।

३३ सहयोगी तथा दातृ संघसंस्थाहरूसँग सहकार्य गर्दै सबै नागरिकलाई आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको पहुँच सुनिश्चित गर्न स्वास्थ्य संस्था विस्तार, खोप क्लिनिक तथा गाउँघर क्लिनिक संचालनमा निरन्तरता दिइनेछ ।

३४ नगरपालिकाभित्रका ५ वर्ष मुनिका सम्पूर्ण बालबालिकाहरूलाई पूर्ण खोप सुनिश्चित गरिनेछ र खोप लगाउन बाँकी सम्पूर्ण नगरवासीहरूलाई कोभिड-१९ विरुद्धको खोप प्रदान गरिनेछ ।

आदरणीय सदस्य ज्यूहरू,

कृषि तथा पशु विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरू

३५ नगरपालिका भित्र व्यवसायिक र आधुनिक कृषि प्रणालिमा जोड दिइनेछ । परम्परागत कृषि प्रणालिलाई यान्त्रिकरणको माध्यमबाट व्यवसायिक कृषिमा रूपान्तरण गरीनेछ । कृषि उत्पादनको लागत खर्च घटाइ युवा जनशक्तिलाई आकर्षण गरिनेछ । संभावनाको आधारमा खाद्यान्न, तरकारी, फलफुल र बाख्राको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्न पकेट क्षेत्रहरु निर्धारण गरिनेछ ।

३६ खाद्यान्न बालीको गुणस्तरीय बीउको सुनिश्चितताको लागि धान, मकै, आलु र गहुँको वीज वृद्धी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । कुरीलो, चियाखेती, मौरीपालन, बेमौसमी तरकारी खेती तथा नगदे बालीलाई प्राथमिकतामा राखी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । माटोको अम्लियपनामा सुधार ल्याई कृषि उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि गरिनेछ ।

- ३७ कृषकको क्षमता विकास र कृषि औजार उपकरणको वितरणमा विशेष जोड दिइनेछ । स्थानीय उत्पादनको वजारीकरण गरी स्थानीयस्तरमा नै खपत हुने व्यवस्था मिलाइनेछ । साथै, स्थानीय उत्पादनहरू जस्तै कोदो, जौ लगायतको विशिष्टिकरण गरी ब्रान्डिङको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ३८ नगरपालिकाको भौगोलिक अवस्था हेरी उच्च मूल्यमा विक्री हुने फलफुल जस्तै ओखर, किवी, एभोकाडो लगायत अन्य वालीको विस्तार एवं प्रवर्धनलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- ३९ सबैको लागि खाद तथा पोषण सुरक्षा सुनिश्चित गर्न उच्च उत्पादकत्व वृद्धि गरी ग्रामिण जीवनस्तर सुधार गर्ने र कृषि कृयाकलापको विविधिकरण मार्फत रोगजारीको अवसर सिर्जना गरिने छ ।
- ४० कृषकहरूको कृषि/पशु बालीमा हुने नोकसानीलाई कम गर्नको निमित्त बाली वीमा तथा पशु वीमा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । यसको लागि केन्द्र सरकारले उपलब्ध गराएको अनुदानको अलावा बेलकोटगढी नगरपालिकाले बिमाइक रकमको १० प्रतिशत अनुदान उपलब्ध गराउने छ ।
- ४१ पशु स्वास्थ्य चेकजाँच, निशुल्क औषधि वितरण, घुम्ती शिविर, कृत्रिम गर्भाधान, नक्ष सुधार कार्यक्रम, पशुपन्थिमा लाग्ने विभिन्न रोग नियन्त्रण, खोप कार्यक्रम इत्यादी प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिनेछ । लागत प्रतिफल र उत्पादनको आधारमा अनुदान वितरण गरी कृषकलाई हौसला प्रदान गरिनेछ ।
- ४२ पशुपालक कृषकलाई समृद्ध र आत्मनिर्भर बनाउन पालिकामा केन्द्रीय ल्याव स्थापना गरी सबै वडाहरूमा निःशुल्क ल्याव सेवा क्रमिक रूपमा विस्तार गरिनेछ ।
- ४३ लागत साझेदारीमा आधारित सामुहिक खेती प्रवर्द्धन कार्यक्रममा जोड दिइनेछ । कृषि पकेट क्षेत्रलाई लक्षित गरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । कृषि पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गरिने छ । वाँझो जग्गामा सामुहीक खेति गर्ने कृषि फर्म एवं सहकारीहरूलाई प्रोत्साहन गराई पशुपालक कृषकको धाँस खरिद तथा विक्रिमा अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ४४ फलफुल नर्सरीहरूको सुदृढिकरण गरी सुन्तलाजात फलफुल तथा कफीका विरुवाको गुणस्तरीय उत्पादनममा जोड दिइनेछ ।
- ४५ कृषकहरूलाई प्राइग्नारिक मलको प्रयोगमा उत्प्रेरीत गरीनेछ । साथै प्राइग्नारिक मलको औदोगिक उत्पादनको लागि यथाशिव्र पहलकदमी लिइनेछ ।
- ४६ प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई कृषिमा आवद्ध गराई कृषिमा थप रोजगारीको सिर्जना गरीने छ ।

आदरणीय सदस्य ज्यूहरू, सहकारी तथा घरेलु विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरू

- ४७ सहकारीको क्षमता अभिवृद्धि गरी संस्थागत विकास मार्फत कृषि लगानी मैत्री वातावरण सृजना गर्न जोड दिइनेछ । सहकारी विकास वोर्ड गठन गरी सहकारीको विकास, प्रवर्धन र अनुगमन गरिनेछ । सहकारीको नियमन र व्यवस्थापनलाई चुस्त दुरुस्त वनाउन कोपोमिस (COPOMIS) तालिम संचालन गरिनेछ । सहकारी गठन तथा एकिकरणमा विशेष जोड दिइनेछ ।

४८ नगरभित्र संभावित नयाँ उद्योग स्थापना तथा घरेलु उद्योगहरूको माध्यमबाट उद्यमीहरूको क्षमता विकास गरी उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गरिनेछ । गरिवि निवारणको लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । उद्यमीहरूको जिविकोपार्जनलाई दिगोरूपमा विकास गरिनेछ । प्रविधि हस्तान्तरण कार्यक्रम मार्फत उद्यमीहरूलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।

आदरणीय सदस्य ज्यूहरू,

पूर्वाधार विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

४९ नगरभित्र संचालित पूर्वाधार विकाससँग सम्बन्धित योजनाहरू छनोट र कार्यान्वयन गर्दा दिगो विकासका लक्ष्य हासिल हुनेगरी संचालन गरिनेछ । दिगो, भरपर्दो तथा वातावरणमैत्री पूर्वाधार निर्माणमा जोड दिइनेछ ।

५० स्थानीय स्रोत साधनको प्रयोग हुने उत्पादनमुलक र गरिवि निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने योजनाहरू छनोटमा जोड दिइनेछ । प्रभावकारी योजना कार्यान्वयनको लागि उपभोक्ता समितिहरूको क्षमता अभिवृद्धी सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

५१ विकास प्रक्रियामा समुदायको प्रत्यक्ष संलग्नता र अपनत्व सिर्जना गरी दिगो विकास प्रक्रियालाई मूर्तता प्रदान गर्न लागत साझेदारी (PCP Model)मा संचालन हुने योजना/कार्यक्रमलाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ । उपभोक्ताहरूले लागत अनुमानको निश्चित प्रतिशतसम्म रकम साझेदारी गर्ने प्रतिवह्नता पेश गरेमा बढी लागत साझेदारी गर्ने समुदायलाई नगरपालिकाले योजना उपलब्ध गराउनेछ । यसको लागि ढुट्टै साझेदारी कोषको स्थापना गरिनेछ ।

५२ लाभग्राही समुदाय(उपभोक्ता समिति/टोल विकास समिति) बाट संचालन हुने तर लागत अनुमानमा नगद साझेदारी नभएका योजना कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा अनिवार्यरूपमा लागत अनुमानको न्युनतम २० प्रतिशत सम्म जन श्रमदान हुने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

५३ नतिजामा आधारित अनुगमन प्रणाली अवलम्बन गरिनेछ । प्रविधियुक्त उपकरणको प्रयोग गरी योजना कार्यान्वयनको गुणस्तरीयता सुनिश्चित गरिनेछ । निर्माण कार्यमा गुणस्तरीयता सुनिश्चित गर्न निर्माण सामग्री परिक्षण प्रयोगशाला स्थापना गरिनेछ ।

५४ नगरभित्र नगर गौरवको आयोजना तथा वडा भित्र कम्तिमा एक वडा गौरवको आयोजना पहिचान गरी क्रमागत रूपमा वजेट विनियोजन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

५५ स्थानीय सिपको प्रयोगलाई वढवा दिई रोजगारी अभिवृद्धि गर्न नगरभित्र संचालित पूर्वाधार विकाससँग सम्बन्धित योजनाहरू प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमसँग टाइ-अप गरी संचालन गरीनेछ ।

५६ नगरपालिका भित्रका सडकहरूलाई वर्षायाममा समेत संचालन गर्नको लागि प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमसँग सामञ्जस्य गरी सडक हेरालुको व्यवस्था गरीनेछ ।

५७ नगरपालिकाभित्र रहेका धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पूरातात्त्विक सम्पदाहरू; चिम्टेश्वर, निरञ्जना, जलेश्वर, दुईपिपल डवली, झिल्टुडङ्कोट, मझुवादेवी थान, महाँमाया, कुमरीमाई, वासुकीमाई,

बाराहीमाई, कुमरी शहिदपार्क, डिकाचौर, झिल्केश्वर, जलेश्वर, काशिटार तथा बौद्ध धर्मावलम्बीहरूको धार्मिक सम्पदाहरू दिप्छेन छोइलिङ गुम्बा, पारमेन्दो गुम्बा लगायत सबै ऐतिहासिक तथा प्राकृतिक सम्पदाहरू गुफा, ताल र खोलाहरूको संरक्षण गर्न समितिहरू गठन गरिनेछ । आन्तरिक तथा वाह्य पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न समुदायस्तरमा होमस्टे संचालन गरिनेछ । पहिचान दिने कृषि उत्पादनमा लगानी गर्न वैदेशिक रोजगारबाट फर्किएकाहरूलाई समावेश गरी परियोजना सँगै साझेदारी लगानी तथा वितिय लगानीको व्यवस्था गरिनेछ ।

प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम

- ५८ रोजगार सेवा केन्द्रलाई रोजगार वैड्को रूपमा विकास गरिनेछ । बेलकोटगढी नगरपालिकामा सूचीकृत भएका वेरोजगार व्यक्तिहरूलाई न्यूनतम १०० दिनको रोजगारी प्रदान गरी सार्वजनिक पूर्वाधारको विकास निर्माणसँगै सामाजिक संरक्षणको प्रत्याभूती गराइनेछ ।
- ५९ बेलकोटगढी नगरपालिकाले संचालन गर्ने योजना तथा आयोजनाहरूमा आवश्यक श्रमिकहरू पूर्ति गर्दा रोजगार सेवा केन्द्रमा सूचीकृत वेरोजगार व्यक्तिहरूलाई पहिलो प्राथमिकता दिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ६० नगरस्तरीय तथा बडास्तरीय योजनाहरू प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमसँग साझेदारी गरी संचालन गरिनेछ ।
- ६१ वैदेशिक रोजगारमा जान चाहने व्यक्तिहरूलाई पूर्व प्रस्थान अभिमुखिकरण लगायतका अन्य वैदेशिक रोजगारसँग सम्बन्धित तालिमहरूको व्यवस्था गरिनेछ ।

आदरणीय सदस्य ज्यूहरू,

वन तथा वातावरण सम्बन्धी नीति

- ६२ बेलकोटगढी नगरपालिकाभित्र रहेका सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिहरूलाई क्रियाशिल वनाइनेछ । सामुदायीक वनको कार्ययोजना सभाबाट स्वीकृत गरी आयको निश्चित प्रतिशत रकम नगरपालिकामा दाखिला गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ६३ विकास योजनालाई वातावरणमैत्री हुने गरी दिगोरुपमा संचालन गरिनेछ । वन्यजन्तुका कारण किसानलाई पर्ने गएको असरलाई न्यूनीकरण र रोकथाम गर्न वरिपरिका सामुदायिक वन क्षेत्रमा फलफुल तथा वृक्षारोपण कार्यलाई स्थानीयवासी तथा सरोकारवालाहरूको पहलमा नगरपालिका मार्फत अभियान संचालन गरिनेछ ।
- ६४ वढ्दो शहरीकरणलाई मध्यनजर गर्दै मानव निर्मित फोहोर व्यवस्थापन, वातावरणीय सुधार तथा सरसफाई सम्बन्धी टोल सुधार समितिहरू गठन गरी सिंगो नगर विकास कार्य अगाडी बढाइनेछ ।

घर नक्सापास सम्बन्धी नीति

६५ बेलकोटगढी नगरपालिकाभित्र मापदण्ड पुरा गरी निर्माण सम्पन्न भएका सम्पूर्ण घरहरूलाई नक्सापास गर्ने र मापदण्ड नपुगेका घरहरूलाई अभिलेखिकरण गर्नको लागि निश्चित समय तोकि सूचना प्रकाशन गरिनेछ । घर नक्सा पासलाई व्यवस्थित गर्न डिजिटल नक्सा पासको व्यवस्था लागु गरिनेछ । घर नक्सा पास गर्दा भवन संहिता मापदण्ड पालनाको अलावा घर निर्माणको समयमा अनिवार्यरूपमा दुई विरुवा रोप्ने नीति लागु गरिनेछ ।

विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति

६६ प्राकृतिक विपद्को पुर्वतयारीको लागि विपद् प्रतिकार्य योजना बनाइ लागु गरिनेछ । विपद् व्यवस्थापन कोष तथा आकस्मिक कोषमा आवश्यक रकम जम्मा गरिनेछ । विपद् पूर्व तयारी, प्रतिकार्य तथा विपद् उत्थानशील कार्यको लागि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ

६७ बेलकोटगढी नगरपालिकालाई विपद् उत्थानशील र विपद् सुरक्षित नगरका रूपमा विकास गरिनेछ ।

६८ नगरपालिकाबाट संचालन हुने योजनाहरूलाई विपद् उत्थानशील विकासको अवधारणा अनुसार कार्यान्वयन गरिनेछ ।

६९ वडा समुदाय तथा विद्वालयस्तरमा विपद् पूर्व तयारी, सुरक्षा, प्रतिकार्य र चेतनामुलक कार्यको विस्तार गरिनेछ ।

७० वडास्तरमा गठित विपद् व्यवस्थापन समिति तथा स्वयंसेवक परिचालनलाई प्रभावकारी गराइनेछ ।

आदरणीय सदस्य ज्यूहरू,

महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक नीति

७१ आर्थिक, सामाजिक तथा भौगोलिक रूपमा पछाडी परेका लक्षित वर्ग/समुदायको पहिचान गरी लक्षित वर्ग उन्मुख सशक्तिकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । दिगो विकासमा योगदान पुर्याउनको लागि नगरपालिकाको हरेक गतिविधिमा उनीहरूलाई समावेश गरी मुलप्रवाहीकरणमा जोड दिइनेछ ।

७२ महिलाको मौलिक हक अधिकार कार्यान्वयनको लागि विकासका गतिविधिमा समावेश गरी प्रत्यक्ष सहभागिता वृद्धी गर्ने मौजुदा नीति कडाइका साथ पालना गरिनेछ । लैडिंगक मुलप्रवाहिकरण समावेशिकरण र सशक्तिकरणका लागि विभिन्न सीपमुलक चेतनामुलक तथा नेतृत्व विकास सम्बन्धी तालिम संचालन गरिनेछ ।

७३ किशोरीहरूको समुह गठन गरी किशोर किशोरीसँग सम्बन्धित विभिन्न चेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । लैडिंगक हिंसा निवारण कोष र एकल महिला कोष स्थापना गरी रकम जम्मा गरिनेछ ।

७४ जेष्ठ नागरिक र अपाइंगता भएका व्यक्तिलाई वडास्तरमा शिविर संचालन गरी परिचय पत्र वितरण गरिनेछ ।

- ७५ मानव बेचबिखन तथा लैड्डिंगक हिंसाबाट प्रभावितहरुको संरक्षण र पुनर्स्थापनाका लागि जोड दिइनेछ ।
- ७६ बालबालिका तथा किशोर/किशोरी माथि हुने दुर्व्यवहार, हिंसा र भेदभावको अन्त्यका लागि स्थानीय तह, समुदाय, विद्यालय, निजी क्षेत्र सञ्चार जगत र बालअधिकारका क्षेत्रमा क्रियाशिल संस्थाहरुसँग सहकार्य गरिनेछ ।
- ७७ हिंसा, दुर्व्यवहार र भेदभावमा परेका, मानसिक तनावमा परेका, अशक्त परिवार विहिन र विपन्न ज्येष्ठ नागरिकहरुको संरक्षणका लागि समुदाय, विद्यालय, निजी क्षेत्र, सञ्चार जगत् र बालअधिकारको क्षेत्रमा क्रियाशिल संस्थाहरुसँग सहकार्य गरिनेछ ।
- ७८ बालमैत्री स्थानीय तह घोषणाको लागि तोकिएको सूचकहरु पूरा गर्ने प्रयास गरिनेछ । कम्तिमा ५ वडामा बालमैत्री पूर्वाधार निर्माण गरी बालमैत्री वडा घोषणा गरिनेछ ।
- ७९ आधारभूत शिक्षा, स्वास्थ्य सेवा, आयआर्जन र राज्यले दिने अन्य सेवा सुविधाहरुमा अपाङ्गता भएका नागरिकहरुको पहुँच सुनिश्चित गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

आदरणीय सदस्यज्यूहरु, संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह सम्बन्धी नीतिहरु सुशासन प्रवर्धन र सार्वजनिक व्यवस्थापन

- ८० नगरपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवालाई सरल, सहज, प्रभावकारी र गुणस्तरीय बनाउन कार्यविवरणलाई थप स्पष्ट पारिनेछ । कार्यविवरण अनुरूप प्रत्येक जनप्रतिनिधि र कर्मचारीलाई आफ्नो जिम्मेवारीप्रति उत्तरदायी बनाईनेछ । कर्मचारीमा रहेको ज्ञान, सीप, योग्यता र दक्षताको व्यवस्थापन गर्दै कर्मचारीहरुसँग कार्यसम्पादन करार गरी नतिजाका आधारमा सकारात्मक र नकारात्मक उत्प्रेरणा दिइनेछ ।
- ८१ नगरपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवालाई एकद्वार प्रणालिबाट प्रवाह गरिने व्यवस्था मिलाईनेछ । सेवा प्रवाहको सन्दर्भमा प्राप्त उजुरी/गुनासाहरुको प्रभावकारी ढड्गले सम्बोधन गर्न नियमित रूपमा सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने अभ्यासको थालनी गरिनेछ । प्राप्त सुझाव कार्यान्वयनमा जोड दिइनेछ । सुझाव/उजुरी/गुनासो संकलनको लागि नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा पैसा नलाग्ने कल सेन्टरको स्थापना गरिनेछ । चौविसै घण्टा नागरिक सहायता केन्द्र संचालनमा ल्याईनेछ ।
- ८२ नगरपालिकामा सदाचारीता प्रवर्धन र गुणस्तरीय सेवाको उत्पादनमार्फत सुशासनको प्रत्याभूती गर्नको लागि सदाचार नीति जारी गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ८३ "मेयरसँग जनता कार्यक्रम" संचालन गरी जनताका गुनासाहरु सुन्ने पढाती विकास गरिनेछ ।
- ८४ नगरका वडाहरूलाई सवलीकरण गरी एकिकृत सेवा प्रवाह गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ । नगरपालिकाका सबै वडा कार्यालय, सामुदायिक विद्यालय र सहकारीहरुमा समेत सूचना अधिकारी तोक्र लगाई सूचनाको हक कार्यान्वयनलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- ८५ जन प्रतिनिधि/कर्मचारीहरुको क्षमता तथा दक्षता अभिवृद्धिको लागि क्षमता विकासको योजना बनाई लागु गरिनेछ । अभिमुखीकरण, तालिम, अध्ययन, भ्रमण आदिबाट कर्मचारीको ज्ञान,

सीप र क्षमताको बढोतरी गर्दै अन्य पालिकाको समेत सफल अभ्यास र अनुभवको आदानप्रदानबाट सिक्ने सिकाउने परिपाटीको विकास गरिनेछ ।

- ८६ सेवा प्रवाहलाई प्रविधिमैत्रि बनाइनेछ । सम्पूर्ण वडामा इ-गभर्नेन्सको अवधारणा अनुरूप कार्य संचालन गर्ने गरी डिजिटल प्रविधिको विकास गर्दै लगिने छ । यसै वर्षबाट शुरु गरिएको अन लाइन राजश्व संकलनलाई थप व्यवस्थित बनाईनेछ । पत्राचार तथा सिफारिश र उद्योग / व्यवसाय दर्ता लगायत अन्य सेवाहरु प्रविधिमैत्रि बनाउँदै लगिनेछ ।
- ८७ नेपालले अंगिकार गरेको दिगो विकास लक्ष्य प्राप्तिको लागि विभिन्न सरकारी, निजि, सामाजिक र गैर सरकारी संघ संस्थासँग समन्वय, सहकार्य र साझेदारी गर्दै अगाडी बढिनेछ ।
- ८८ नगरपालिकाको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गरी स्व-मुल्याङ्कन नितिजामा सुधार गर्दै लगिनेछ ।
- ८९ नगर पालिकाले प्रदान गर्ने सार्वजनिक सेवाको गुणस्तर कायम गर्दै सेवाग्राही सन्तुष्टी सर्वेक्षण गरी पृष्ठपोषण लिने पद्धति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ९० आर्थिक प्रशासनका क्रियाकलापहरूलाई नितिजासँग आवद्ध गरी प्रभावकारी रूपमा आर्थिक अनुशासन कायम गरिनेछ ।
- ९१ कार्यालयको आन्तरीक कार्यवातावरणलाई व्यवस्थित गर्न आन्तरीक नियन्त्रण प्रणाली सम्बन्धी निर्देशिका तयार गरी पूर्णरूपमा कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । नगरपालिकाबाट भएका सम्पूर्ण निर्णयहरू एवं चौमासिक आय-व्यय विवरण वेभ साइटमा प्रकाशन गरिनेछ ।
- ९२ सेवा प्रवाह सरल, सहज, प्रभावकारी र एकरूप बनाउनको लागि कार्यपालिका, विषयगत समिति तथा कर्मचारीहरूको नियमित अन्तरक्रिया तथा वैठक संचालन गरिनेछ । आठौं नगरसभाबाट व्यवस्था भएको स्थानीय प्रोत्साहनको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।

आन्तरीक व्यवस्थापन तथा खरिद

- ९३ नगरपालिकाको जिन्सी व्यवस्थापनलाई प्रविधिमैत्रि एवं पूर्ण पारदर्शी बनाई आधुनिकीकरण गरिनेछ । जिन्सी व्यवस्थापनको लागि PAMS लागु गरिनेछ ।
- ९४ जिन्सी श्रेस्ता प्रणाली तथा यसको उपयोगबारे सम्बन्धित शाखा तथा वडा कार्यालयहरूको क्षमता विकास गरिनेछ ।
- ९५ सार्वजनिक खरिदलाई व्यवस्थित गर्न वार्षिक खरिद योजना तयार गरी लागु गरिनेछ ।
- ९६ नगरपालिकाको जनप्रतिनिधि एवं कर्मचारीहरूको कार्यकक्ष र आन्तरीक व्यवस्थापनको पाटोलाई सुव्यवस्थित र सुन्दर बनाउन आन्तरीक व्यवस्थापन मापदण्ड बनाई लागु गरिनेछ ।

आदरणीय सदस्यज्यूहरु,

न्यायिक समिति सम्बन्धी नीतिहरू

- ९७ नेपालको संविधान र स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ अनुसार गठित न्यायिक समितिलाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिनेछ । अन्यायमा परेका महिला, दलित, अपाङ्गता भएका, जेष्ठ नागरिक, हिंसा पीडित तथा गरीविको रेखामुनी रहेका व्यक्ति लगायत विभिन्न वर्ग समुदायलाई

कानूनी सहायता प्रदान गरिनेछ । साथै, सबै निकाय तथा कार्यालयसँग न्यायिक पहुँचको लागि सहजिकरण गरिनेछ ।

९८ "उप-मेयरसँग समन्यायीक विकास कार्यक्रम"का माध्यमबाट नेपालको संविधान, प्रचिलत मुलुकी देवानी/फौजदारी संहितामा भएको कानूनी व्यवस्थाको विषयमा जनस्तरमा कानूनी शिक्षा प्रदान गरिनेछ ।

९९ योग्य मेलमिलापकर्ताहरूलाई सूचीकृत गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

१०० मेलमिलापकर्ताको क्षमता अभिवृद्धी लगायत अभिमुखीकरणमा विशेष ध्यान दिई टोलस्तरबाट तैन्यायको अनुभुती दिलाउने प्रयास गरिनेछ ।

भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासी तथा अव्यवस्थित बसोबासी सेवा केन्द्र

१०१ बेलकोटगढी नगरपालिकाभित्र बसोबास गर्ने सम्पूर्ण भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासी तथा अव्यवस्थित बसोबासीलाई राष्ट्रिय भूमी आयोगसँग समन्वय गरी जग्गा धनि प्रमाणपुर्जा वितरण गरिनेछ ।

आदरणीय सदस्यज्यूहरु

सम्मानीत सभामा पेश भएको यस नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन पश्चात नगरपालिकाको आर्थिक, सामाजिक एवं पुर्वाधार विकासको अवस्थामा उल्लेख्य सुधार हुने विश्वास लिएको छ । नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, राजनीतिक दल, बुद्धिजिवी, उद्योगी/व्यवसायी, आमसञ्चार लगायत सम्पूर्ण आमा-बुवा, दिदी-बहिनी तथा दाजुभाईहरूबाट अपेक्षित सहयोग प्राप्त हुने विश्वास व्यक्त गर्दै सम्पुर्णमा हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछ । प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सबैसंग हातेमालो गर्दै अघि वढ्नु हुनेछ भन्ने अपेक्षा गरेको छ ।

धन्यवाद ।

जगत बहादुर गुरुङ^१
नगर प्रमुख
बेलकोटगढी नगरपालिका

१० आषाढ २०८०